

Sygn. akt: I C 121/18 upr.

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2018r.

Sąd Rejonowy w Kętrzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Tomasz Cichocki
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Mieczysław Budrewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 września 2018 r. w K.

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą we W. (poprzednio (...) S.A. z siedzibą we W.)

przeciwko T. K.

o zapłatę

I. powództwo oddała w całości;

II. zasądza od powoda (...) S.A. z siedzibą we W. na rzecz pozwanej T. K. kwotę 917,00 (dziewięćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą we W. (w dacie wniesienia pozwu pod firmą (...) S.A. we W.) wniósł w elektronicznym postępowaniu upominawczym o zasądzenie od pozwanej T. K. kwoty 4.802,91 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. Podniósł, że w dniu 15.10.2016r. pozwana zawarła z (...) Sp. z o.o. w W. ramową umowę pożyczki o numerze (...), na podstawie której otrzymała określoną w umowie kwotę pieniężną, jednocześnie zobowiązując się do jej zwrotu na warunkach precyzyjnie określonych w tejże umowie. Pomimo upływu terminu płatności rat określonych w harmonogramie pożyczki, pozwana nie wywiązała się z zobowiązania. Wobec czego niespłacona kwota należności głównej stała się wymagalna wraz z kwotą odsetek za opóźnienie w dniu 14.11.2016r. W dniu 21.03.2017 r. (...) Sp. z o.o. w W. na podstawie umowy przelewu wierzytelności zbyła wierzytelność na rzecz (...) S.A. we W.. Na dochodzoną pozewem kwotę 4.802,91 zł składa się kwota 4.000 zł tytułem niezwróconego kapitału pożyczki, kwota 500 zł tytułem kosztów i prowizji naliczonych przez wierzyciela pierwotnego, kwota 215,46 zł tytułem skapitalizowanych odsetek naliczonych przez wierzyciela pierwotnego oraz kwota 87,45 zł tytułem skapitalizowanych odsetek naliczonych przez powoda.

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie, nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 05.09.2017 r. w sprawie VI Nc-e (...) uwzględnił powództwo w całości.

Pozwana T. K. wniosła w terminie sprzeciw od w/w nakazu zapłaty, domagając się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia kosztów procesu. Pozwana zakwestionowała roszczenie dochodzone pozewem co do samej zasadności jak i co do wysokości. W szczególności zaprzeczyła jakoby zawierała jakąkolwiek umowę z powodem, albo rzekomym wierzycielem pierwotnym, czy choćby wnioskowała o zawarcie takiej umowy. Zakwestionowała legitymację czynną

powoda oraz fakt, a by cesją była objęta konkretna wierzytelność przysługująca wobec pozwanej. Uzasadniając dalej zaprzeczyła również jakoby otrzymała kiedykolwiek od (...) Sp. z o.o. w W. kwotę dochodzoną niniejszym pozwem. Podniosła także zarzuty co do wysokości roszczenia, wskazując, że jest ono zawyżone. Pozwana zgodnie z umową pożyczki miała być obciążona kwotą prowizji w wysokości 500,00 zł oraz odsetkami kapitałowymi i karnymi. Wskazana prowizja jest rażąco wygórowana. Koszty udzielenia pożyczki są znacznie zawyżone, a przez to niezgodne z zasadami współżycia społecznego. Koszty udzielenia pożyczki konsumentowi powinny odpowiadać rzeczywistym kosztom przygotowania pożyczki i nie mogą prowadzić do nieuzasadnionego wzbogacenia powoda. Naliczanie opłat w wysokościach pobieranych przez powoda jest próbą obejścia art. 359§2¹ k.c. Pomimo formalnego ograniczenia odsetek do poziomu zgodnego z treścią przepisu, powód mnoży opłaty dodatkowe, co jako działania zmierzające do obejścia ustawy, jest nieważne z mocy art. 58§1 k.c.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 21.03.2017 r. (...) Sp. z o.o. w W. zawarła z (...) S.A. we W. umowę sprzedaży wierzytelności. W załączniku nr 1A do w/w umowy ujęta została wierzytelność względem pozwanej.

(dowód: umowa – k. 38-41; załącznik – k. 47-48v.; bezsporne)

W toku procesu powód (...) S.A. we W. zmienił nazwę na (...) S.A. we W..

(dowód: odpis KRS – k. 83-86v.; bezsporne)

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu w okolicznościach sprawy powództwo nie może być uwzględnione.

Żądanie strony powodowej znajduje swoją podstawę prawną w art. 720 k.c., zgodnie z którym pożyczka jest umową, na podstawie której dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego przedmiot pożyczki, a biorący zobowiązuje się zwrócić przedmiot pożyczki w pieniądzu o tej samej wielkości lub w rzeczach tego samego gatunku i takiej samej jakości.

Pozwana w toku sprawy stanowczo zaprzeczała jakoby zawierała z powodem, bądź też wierzycielem pierwotnym umowę pożyczki na warunkach wskazanych w pozwie lub składała wnioski o udzielenie takiej pożyczki.

Należało zatem mieć na uwadze, że stosownie do art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Ciężar dowodu w rozumieniu cytowanego przepisu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów, albowiem po myśli art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Reguła ta nie może być pojmowana w ten sposób, że ciąży on zawsze na powodzie, gdyż w zależności od rozstrzyganych w procesie kwestii, ciężar dowodu co do pewnych faktów będzie spoczywał na powodzie, co do innych z kolei na pozwanym (tak SN w wyroku z 03.10.1969 r., II PR 313/69, OSNC 1970, nr 9, poz. 147). Należy jednak mieć na względzie, iż ciężar dowodu spoczywa na tym, kto twierdzi, a nie na tym, kto zaprzecza określonym faktom (ei incumbit probatio qui dicit, non qui negat). Jest to o tyle zrozumiałe, iż nie sposób obciążać określonej strony ciężarem dowodzenia wystąpienia okoliczności negatywnych (vide - wyrok SN z dnia 18 lutego 2010 r., II CSK 449/09).

W świetle powyższego należy przyjąć, iż to rolą powoda było wykazanie, że pomiędzy stronami doszło do zawarcia umowy pożyczki o określonej treści, oraz że należność dochodzona w rozpoznawanej sprawie wynika z tej umowy. Powód był w toku postępowania reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika i nic nie stało na przeszkodzie, aby sprostał temu obowiązkowi.

W ocenie Sądu zebrany materiał dowodowy nie pozwalał na uznanie, że strona powodowa ciężarowi temu podołała.

Powód, celem wykazania okoliczności zawarcia umowy pożyczki pomiędzy wierzycielem pierwotnym a pozwaną, przedłożył jedynie niepoświadczoną za zgodność z oryginałem kopię ramowej umowy pożyczki nr (...), która miała zostać zawarta pomiędzy (...) Sp. z o.o. w W. a T. K. (k. 27-33). Pod przedłożoną kopią umowy brak jest podpisów stron. Na okoliczność tą, jako świadczącą o niezawarceniu w/w umów wskazywała strona pozwana. Zdaniem Sądu sam brak podpisów pod w/w umowami nie przesądza o tym, że nie zostały one zawarte. Należy bowiem zauważyć, że w świetle okoliczności sprawy, wskazaną umowę należałoby zakwalifikować jako kredyt konsumencki zawierany na odległość w rozumieniu art. 5 pkt 13 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715) oraz art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. z 2014 r. poz. 827).

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 złotych albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki (art. 3 ust. 2 pkt 1). Przez kredyt konsumencki zawierany na odległość rozumie się umowę o kredyt konsumencki zawieraną z konsumentem bez jednoczesnej obecności obu stron, przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (art. 5 pkt 13). Umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę (art. 29 ust. 1). W przypadku umowy kredytu konsumenckiego zawartej na odległość, ustawodawca na kanwie art. 2 ust. 1 ustawy o prawach konsumenta przewidział, że może być ona zawarta z wyłącznym wykorzystaniem jednego lub większej liczby środków porozumiewania się na odległość.

Wynika z powyższego, iż zawarcie umowy kredytu konsumenckiego nie wymaga zachowania formy pisemnej i co do zasady umowa taka może być zawarta również za pomocą środków porozumiewania się na odległość. Brak podpisu pozwanej pod w/w umowami nie może zatem świadczyć o tym, że między stronami nie doszło do ich zawarcia. Jednakże w świetle postawy procesowej pozwanej, która konsekwentnie przeczyła, aby strony zawarły w/w umowy, powód był obowiązany w toku tego postępowania wykazać w jakikolwiek inny sposób, że pozwana złożyła oświadczenie woli wyrażające zgodę na zawarcie umowy pożyczki na warunkach wynikających z ramowej umowy pożyczki nr (...).

W ocenie Sądu strona powodowa okoliczności powyższej nie wykazała.

W szczególności dowodu zaakceptowania przez pozwaną warunków tej konkretnej umowy pożyczki nie stanowi wydruk potwierdzenia przelewu przychodzącego kwoty 0,01 zł (k. 51). Przede wszystkim wydruk ten posiada znikomą wartość dowodową, albowiem nie pochodzi on od instytucji bankowej prowadzącej rachunek pożyczkodawcy. Jak wynika z jego oznaczeń jest dokumentem własnym poprzednika prawnego powoda, dodatkowo nie posiadającym żadnych oznaczeń wskazujących na datę jego wytworzenia czy poświadczenia za zgodność z oryginałem.

Jak wynika z ust. 1.23 i 5.1 ramowej umowy pożyczki nr (...) warunkiem złożenia wniosku i otrzymania pożyczki było dokonanie samodzielnej rejestracji pożyczkobiorcy na stronie internetowej pożyczkodawcy. Stosownie do ust. 1.9 i 5.2 w/w umowy ramowej potwierdzenie rejestracji, tożsamości pożyczkobiorcy oraz warunków ramowej umowy pożyczki miało nastąpić poprzez dokonanie przelewu opłaty w kwocie odpowiednio 0,01 zł lub 1 zł na rachunek bankowy pożyczkodawcy. W tytule przelewu pożyczkobiorca winien wpisać tekst zawierający unikalny kod, który uprzednio otrzymał na pocztę elektroniczną. Zgodnie z ust. 7.1 w/w umowy ramowej pożyczkobiorca w momencie dokonania rejestracji jednocześnie składa wniosek o pierwszą pożyczkę, wskazując propozycję indywidualnych warunków umowy, tj. kwoty pożyczki oraz terminu spłaty pożyczki. Stosownie do ust. 8.1 i 8.3 w/w umowy ramowej kolejne pożyczki byłyby udzielane pożyczkobiorcy na podstawie odrębnych umów pożyczki, zawieranych przez strony na odległość. Wniosek o udzielenie kolejnej pożyczki pożyczkobiorca mógłby złożyć za pośrednictwem formularza internetowego, bądź też wysyłając wiadomość tekstową (SMS) lub dzwoniąc na numer pożyczkodawcy.

Z powyższych zapisów wynika, że dokonaniu przez pożyczkobiorcę przelewu kwoty 0,01 zł nie można przypisywać znaczenia skutecznego zawarcia umowy pożyczki. Dokonanie przelewu ma na celu jedynie potwierdzenie rejestracji, tożsamości pożyczkobiorcy oraz warunków ramowej umowy pożyczki. Zarejestrowanie pożyczkobiorcy i potwierdzenie warunków ramowej umowy pożyczki nie jest wystarczające do zawarcia umowy pożyczki, gdyż

zgodnie z treścią w/w umowy ramowej, konieczne jest jeszcze m.in. złożenie przez pożyczkobiorcę wniosku o pierwszą pożyczkę.

Poza tym należy zauważyć, że w tytule przelewu przychodzącego z dnia 24.03.2015 r. (k. 51) wyraźnie wskazane zostało, iż opłata w wysokości 0,01 zł potwierdza warunki umowy (...) nr (...). Tymczasem powód dochodził zapłaty należności wynikającej z ramowej umowy pożyczki nr (...) z dnia 15.10.2016 r., a więc umowy o innym numerze aniżeli wynikałoby to z treści przelewu i w dodatku zawartej ponad rok później.

W tym stanie rzeczy należy wskazać, że wierzyciel pierwotny i pozwana niewątpliwie mogli zawrzeć umowę kredytu konsumenckiego na odległość i do zawarcia tej umowy nie było konieczne zachowanie formy pisemnej. Wola zawarcia umowy mogła być wyrażona przez pozwaną w różny sposób, w tym jednym z nich mogło być przelanie 1 grosza na wskazane konto. Powód winien jednak wykazać, iż przelanie takiej kwoty stanowiło wyraz woli pozwanej związania się ramową umową pożyczki nr (...) z dnia 15.10.2016r. Tymczasem dokument z k. 51 akt wskazuje na dokonanie takiego przelewu w dacie o ponad rok wcześniejszej i odnoszący się do umowy o zbliżonym ale innym numerze niż powoływana przez powoda jako podstawa jego roszczenia. Może to wskazywać, iż pozwana dokonując tego przelewu na rzecz wierzyciela pierwotnego, ujawniła w ten sposób wolę zawarcia innej umowy niż ta, z której powodowa spółka wywodzi dochodzone pozwem roszczenia, a przy tym powódka w żaden sposób nie wykazała, że istnieją okoliczności nakazujące inaczej tłumaczyć złożone przez pozwaną oświadczenie woli.

Co istotne, z przytoczonych zapisów ramowej umowy pożyczki wynika jednoznacznie, że koniecznym warunkiem udzielenia pożyczki było złożenie przez pożyczkobiorcę stosownego wniosku z jednoczesnym podaniem propozycji indywidualnych warunków umowy, tj. kwoty pożyczki oraz terminu spłaty pożyczki. Pozwana w toku procesu stanowczo zaprzeczała jakoby taki wniosek kiedykolwiek składała. Strona powodowa, zgodnie z ciężącym na niej na podstawie art. 6 k.c. ciężarem dowodu, winna zatem wykazać, że doszło do złożenia takiego wniosku przez pozwaną. Tymczasem nie przedłożyła na powyższą okoliczność żadnych dowodów. W szczególności takimi dowodami nie są harmonogram (k. 34) ani Formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego (k. 35). Żaden z dokumentów nie posiada oznaczeń pozwalających zweryfikować datę ich wytworzenia ani pozwalających na weryfikację ich zgodności z elektronicznymi oryginałami. Ponadto formularz informacyjny, poza kwotą pożyczki i prowizji oraz określonym w dniach terminem zwrotu pożyczki, nie pozwala na identyfikację umowy, której miałyby dotyczyć. Brak również dowodu doręczenia ich pozwanej oraz zaakceptowania przez nią wynikających z nich warunków umowy.

Należy także zwrócić uwagę na nieścisłości pomiędzy twierdzeniami pozwu a przedłożonym materiałem dowodowym mającym potwierdzać stanowisko powoda. W szczególności powód wskazuje w pozwie, że pozwana nie wywiązała się z zobowiązania pomimo upływu terminu płatności rat określonych w harmonogramie pożyczki. Natomiast z harmonogramu spłaty pożyczki wynika, że pożyczka nie była rozłożona na raty a miała być spłacona jednorazowo. Dalej, zgodnie z twierdzeniami pozwu, naliczona przez wierzyciela pierwotnego prowizja miała wynosić 500,00 zł. Natomiast z przedłożonego harmonogramu oraz formularza informacyjnego wynika, że prowizja została ustalona w kwocie 550,00 zł. Wskazane nieścisłości mogłyby być wprawdzie złożone na karb stosowania przez powoda pewnych szablonów przy tworzeniu pism procesowych, ale w okolicznościach tej konkretnej sprawy, w powiązaniu z przedłożonym materiałem dowodowym, podważają one wiarygodność twierdzeń powoda zawartych w pozwie. Mając na uwadze powyższe należało uznać, że strona powodowa nie wykazała, aby wierzyciela pierwotnego łączyła z pozwaną jakkolwiek konkretna umowa pożyczki na podstawie, której pozwana zobowiązana byłaby do zwrotu kwoty 4.000 zł wraz z odsetkami i innymi kosztami. Strona powodowa nie wykazała nawet, aby między wierzycielem pierwotnym a pozwaną doszło do zawarcia ramowej umowy pożyczki nr (...), w oparciu o którą taka konkretna umowa pożyczki miałyby zostać zawarta. Dlatego też roszczenie strony powodowej należało ocenić jako nieudowodnione.

Powódka podnosiła także, że przekazała na rachunek pozwanej kwotę pożyczki w dniu 15.10.2016r. Przedłożony jednak na tą okoliczność wydruk (k. 52) posiada znikomą wartość dowodową, albowiem nie pochodzi on od instytucji bankowej prowadzącej rachunek pożyczkodawcy. Wydruk ten jest jedynie dokumentem wewnętrznym pożyczkodawcy. Co istotne pozwana w toku sprawy zdecydowanie zaprzeczyła, jakoby otrzymała kiedykolwiek od

(...) Sp. z o.o. w W. kwotę 4.000 zł. Mając na uwadze powyższe należało uznać, że powód nie wykazał również, aby wierzyciel pierwotny przelał na rzecz pozwanej jakiegokolwiek środki pieniężne.

Należy także zauważyć, że stosownie do art. 321 § 1 k.p.c., sąd związany jest żądaniem zgłoszonym przez powoda w pozwie. Nie może zatem wbrew żądaniu powoda (art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c.) zasądzić czegoś jakościowo innego albo w większym rozmiarze czy też na innej podstawie faktycznej niż wskazana przez powoda. Związanie sądu granicami żądania obejmuje nie tylko związanie co do samej wysokości żądania. Żądanie powództwa określa bowiem nie tylko jego przedmiot, lecz również jego podstawa faktyczna. W związku z tym zasądzenie sumy pieniężnej, mieszczącej się wprawdzie w granicach kwotowych powództwa, lecz z innej podstawy faktycznej, stanowi orzeczenie ponad żądanie (vide - wyrok SN z dnia 18 marca 2005 r., II CK 556/04, wyrok SN z dnia 7 listopada 2007 r., II CSK 244/07).

W rozpoznawanej sprawie powód jako podstawę faktyczną żądania pozwu wskazywał treść łączącego strony stosunku zobowiązaniowego w postaci umowy pożyczki. Podstawa faktyczna powództwa nie została zmieniona do chwili wyrokowania. Skoro zatem na podstawie materiału dowodowego sprawy Sąd doszedł do przekonania, iż powód nie udowodnił zawarcia z pozwaną umowy pożyczki, to powództwo podlegałoby oddaleniu nawet przy przyjęciu, że rzeczywiście na rachunek pozwanej została przekazana kwota odpowiadająca żądaniu pozwu co do wysokości.

Mając na uwadze powyżej wskazane okoliczności Sąd oddalił powództwo jako nieudowodnione. Zważywszy z kolei na podstawę oddalenia powództwa zbędnym było dokonywanie oceny wskazywanej w pozwie umowy pod kątem zgodności jej postanowień z zasadami współżycia społecznego, abuzywności czy ewentualnego obejścia zakazu ustanowionego w art. 359§2¹ k.c.

Sąd nie podzielił przy tym zarzutu pozwanej jakoby powód nie wykazała legitymacji czynnej przez to, iż nie wykazał, iż umowa cesji objęta była konkretna wierzytelność przysługująca wobec pozwanej. W ocenie Sądu, dokumenty przedłożone przez stronę powodową na tę okoliczność, w dostateczny sposób wykazywały zarówno fakt nabycia wierzytelności, jak też dostatecznie ją konkretyzowały, jeżeli chodzi o osobę dłużnika. Jednocześnie sam fakt nabycia wierzytelności nie stanowi dowodu, że wierzytelność ta w rzeczywistości istnieje. Jak już wyżej wskazano powód tej ostatniej okoliczności nie udowodnił, co było powodem oddalenia powództwa.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 §1 i 3 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy. O kosztach zastępstwa procesowego rozstrzygnięto na podstawie § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800).